

שיחות. עובדות. סיפורים
והנהגות מעניינת דיומא
יוצא-לאור ע"י
ועד תלמידי התמימים העולמי

ב"ה
תשרי
תשנ"ט

גליון ד
נ תשרי

ליזבאזיטש

שב ליזבאזיטש

מעלתו המיוחדת של צום גדליה

- לעתיד לבוא, כאשר "יהפכו לשמחה", צום גדליה יהיה נעלה יותר משאר התעניות -

וזהו הענין המיוחד דצום גדלי' - שאז היתה ירידת הגלות בתכלית, למטה מטה ביותר, כאמור לעיל שאפילו אצל שארית הפליטה נוצר מצב של היפך ענין האחדות, פירוד ופיזור (תכלית הירידה ד"פיזור").

ומכיון שירידה זו היא צורך עלי', מובן שכוונת ירידה גדולה זו היא - כדי שעל ידה יבואו בני ישראל לעילוי גדול יותר, היינו, עילוי גדול יותר אפילו מהעילוי שנפעל על ידי הירידה דהתחלת הגלות (הירידה דחורבן בית המקדש בתשעה באב), כאשר שארית הפליטה היתה עדיין במצב של אחדות. כי - ככל שהירידה היא למטה יותר, הרי העלי' שעל ידה היא באופן נעלה יותר.

ונמצא, שירידה גדולה זו (הקשורה עם המאורע דצום גדלי'), שהיא צורך עלי' - מבטאת את תכלית העילוי דענין הגאולה (אחדות וקיבוץ כל ישראל), באופן שאין למעלה ממנו.

על פי זה מובן העילוי המיוחד דצום גדלי' לגבי שאר התעניות - שכאשר מהפכים אותו לטוב, ובלשון הרמב"ם בסיום וחותרם הלכות

הבוחר בתורה ובמשה עבדו

בעת קריאת ההפטרה ביום התענית

למטה מטה ביותר, כנ"ל.

וענין זה (הפיכת צום גדלי' (ושאר הצומות) לימים טובים וימי ששון ושמחה) - נפעל בקרוב ממש. ובלשון הרמב"ם: "מיד הן נגאלין".

דברי כבושין, צום גדלי', תשד"ח

תעניות: "כל הצומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח, ולא עוד אלא שהם עתידים להיות ימים טובים וימי ששון ושמחה", אזי העילוי שבו הוא באופן נעלה יותר מכל שאר התעניות - בהתאם לכך שבו היתה ירידת הגלות

הרב אלי וולף
- נפד חב"ד -

תנועת צדיק

ההתוועדות, עשרות חסידים ואנשי מעשה על שולחנם, לקידוש ולטעימה קלה. גם ה'חוזר' הרה"ח הרב **יואל כהן** היה מבאי ביתם לטעימה זו.

באותה הפסקה קצרה של שבת וא"ו תשרי, דיבר שם הרב כהן על ה"תקנה" של הרבי מצום גדליה, ואמר שזה לא דבר חדש. לדבריו כבר מאז שנות ה"ד הוא הבחין על שפתיו של הרבי, שהרבי היה אומר את שני פסוקי ה"רוממו".

הרב כהן אף הוסיף ואמר אז, שלא רק את שני פסוקי ה"רוממו" הרבי אומר, אלא אף את הפסוק "גדלו לה' איתי", שמצויין לפניו בקטן "חזן" - גם אותו הרבי אומר.

הוא דיבר על כך שיש קטעים נוספים בנוסח התפילה שכתוב לפנייהם "חזן" (כגון ב"קדושה" או "כתר"), אבל הם אינם נחלתו הבלעדית של שליח הציבור, אלא גם כל הציבור אומר אותם, כך גם לגבי הפסוק "גדלו".

המשך <<<

אור, בנוסח שאומרים אחרי הוצאת הספר-תורה מהארון - מופיעים הפסוקים "לך ה' הגדולה והגבורה ... רוממו ה' אלוקינו והשתחוה להר קדשו", ולא אומרים את הפסוק "רוממו" הראשון, "רוממו ה' אלוקינו והשתחוה להדום רגליו קדוש הוא".

הרבי ביקש בשיחה שיתקנו זאת בסידור, ושיפרסמו זאת בליקוטים היוצאים לאור ובעיתונות. ומאז פסוק זה חזר לנוסח התפילה.

צום גדליה של אותה שנה, חל ביום רביעי בשבוע.

ביום השבת שלאחר מכן, שבת וא"ו תשרי, בהפסקה הקצרה שבין תפלת מוסף לבין ההתוועדות, הייתי לזמן קצר בביתו של דודי, מזכירו של הרבי, הרב **בנימין קליין** ע"ה.

הרב קליין, ותבלחט"א רעייתו תחי', היו מארחים בכל שבת של התוועדות, בהפסקה הקצרה שלפני

כשמדברים על זיכרונות מימי חודש תשרי, הרי שהזיכרונות הם רבים, זהו חודש "מרובה במועדות" ו"מרובה בזיכרונות". כל יום וכל רגע ממנו, מלא וגדוש בזיכרונות וברגעים מיוחדים.

אך במסגרת זו ארצה להתמקד בשני רגעים, שתי הנהגות של הרבי, שהם לא דווקא "רגעים של תשרי", אלא רגעים שהרבי נהג בהם בכל ימות השנה - אבל לאחד מהם התוועדתי בימי חודש תשרי תשמ"ט, בהמשך לשיחתו של הרבי בצום גדליה תשמ"ט, כך שיש לו איזה שהוא קשר עם חודש תשרי.

גדלו לה' איתי ונרוממה שמו יחדיו

בשיחת צום גדליה תשמ"ט דיבר הרבי אודות התמיהה שבסידור תהילת ה' וכן בסידור תורה

מאז אותה שבת של וא"ו תשרי תשמ"ט, עקבתי גם אני אחרי שפתותיו של הרבי, ואכן היה נראה בבירור שהרבי אומר את הפסוק "גדלו לה' איתי ונרוממה שמו יחדיו".

ג' פסיעות לאחור במנחת שבת קודש

כאשר ספר התורה חוזר אל ארון הקודש בתפלת מנחה של שבת קודש, שליח הציבור "מושך" את אמירת הקדיש עד הכנסת ספר התורה אל הארון, הנוהג של רוב הציבור הוא, שאחרי ששליח הציבור מסיים "דאמירן בעלמא ואמרו אמן", והציבור ענה אמן, ורואים שספר התורה כבר מונח על מקומו בתוך ארון הקודש – פוסעים את ג' הפסיעות אחורנית כהכנה לתפלת העמידה. ספר התורה הגיע לארון, "הענין כבר נפעל" – כבר אפשר לעבור לשלב הבא, לתפלת העמידה.

העמידה.

אבל כשעקבתי אחרי הרבי, ראיתי שהוא עדיין עומד על מקומו, ממשיך להביט אל מזרח בית הכנסת, ממשיך לעקוב אחרי הנעשה שם, ועיתים הדבר היה אורך עוד פרק זמן של שניות ארוכות נוספות – וכל עוד הפרוכת לא נמתחה מחדש אחרי סגירת דלתות ארון הקודש, הוא לא היה מביט לאחוריו לראות שהמקום פנוי לג' הפסיעות. לא עוברים לשלב הבא, כל עוד שלב זה אינו מושלם לגמרי.

*

ב"היום יום" של יום י"ד טבת כותב הרבי: "תנועת צדיק, ומכל שכן ראייה או שמיעת קול, צריך לפעול שלא ישכח לעד".

הנה לנו שתי הנהגות של הרבי, שתי "תנועות צדיק".

בכתיבת שורות אלו מצדי, ובכך שאתה קורא זאת כעת, אני מקווה שזה יפעל, יעורר ויחזק, בי ובך, "שלא ישכח לעד".

פעמים רבות הבחנתי שהרבי לא מסיר את מבטו מספר התורה ומארון הקודש, הוא לא מפנה את ראשו במהירות לאחוריו – לפני שהוא פוסע אחורנית – כל עוד ארון הקודש לא נסגר, והפרוכת נמתחה מחדש והיא עומדת על מקומה כנדרש.

כל זמן שהפרוכת לא נמתחה אחרי סגירת דלתות ארון הקודש, כל עוד היא עומדת על עומדה – "הענין לא נפעל", ועדיין לא עוברים לשלב הבא.

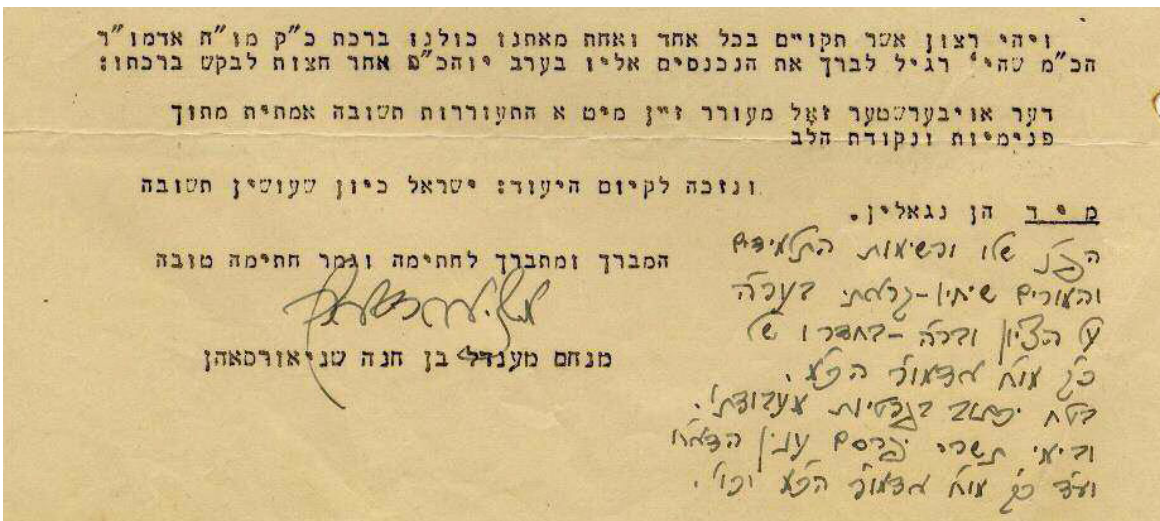
הדבר בלט במיוחד כאשר הרבי התפלל תפלת מנחה על בימת ההתוועדות, אחרי תום הפארבריינגען.

הציבור העומד על רצפת בית הכנסת אינו יכול לראות את הנעשה מאחורי הספסלים או השולחנות שהוערמו כ"פירמדה" במזרח בית הכנסת, והוא אינו יודע האם ספר התורה כבר הוכנס אל ארון הקודש. הם "סומכים" על החזן, שכיון שהוא סיים את אמירת הקדיש, הרי זה סימן שהכל בסדר, וניתן להתחיל את תפלת

צדיק לפרסם

בשולי מכתב מערב שבת שובה תשי"א לר' מיכאל ליפסקר הוסיף הרבי בכי"ק:

הפ"נ שלו ורשימות התלמידים והמורים שיחיו - קראתי בער"ה על הציון ובר"ה - בהדרו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ. בטח יכתוב בפרטיות מעבודתו. ובימי תשרי יפרסם ענין הדא"ח וע"ד כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ וכו'.

סדר סליחותנו

קביעת מנהג חב"ד באמירת סליחות ביום צום גדליה -

בשנות הנשיאות הראשונות עסק רבות כ"ק אדמו"ר בבירור מנהגי חב"ד והעמדתם על דיוקם.

לפנינו מכתב, עם הגהות והוספות בכתב-יד-קודשו של הרבי אודות סדר הסליחות ביום צום גדליה.

לאחר מכן עבר המכתב הגהה נוספת והודפס מאוחר יותר בסדר הסליחות לפני הסליחות של צום גדליה.

בתחילת הדברים כתב הרבי: לא שמעתי הוראה בסדר סליחות ליום זה (וכן-אם לאמרם באשמורת הבוקר, או בתפלה בסדר התחנון). ויש ללמדו הסדר מסדר הסליחות דשאר תעניות ציבור ובה"ב (כיון שאמירת הסליחות בצום גדלי' הוא - לאלו שאין אומרים סליחות בשאר עשרת ימי תשובה - מפני היותו תענית ציבור). ובאיוה פרטים - גם מסדר הסליחות דקודם ראש השנה.

